

DECORAȚIE INTERNAȚIONALĂ „Calitate Europeană” pentru UTM

Comitetul pentru nominalizări al Asambliei Europene de Business („European Business Assembly” – EBA, Oxford, Marea Britanie) la 1 martie 2010 a adoptat decizia de a conferi UTM decorația „European Quality” – „Calitate Europeană” pentru efort continuu în realizarea calității înalte a studiilor în corespundere cu standardele europene, cu dreptul de a folosi simbolurile și atribuțiile acestei decorații pe documentele oficiale și în scopuri publicitare.

Conferirea acestei decorații demonstrează un nivel de învățământ care nu cedează celor mai înalte modele de organizare a procesului didactic din instituțiile omoloage ale țărilor europene, recunoașterea profesionalismului corpului didactic, calitatea cercetărilor științifice și elaborarea, aplicarea și realizarea programelor internaționale.

EBA este un fondator de prestigioase decorații internaționale, cum ar fi: „Calitate Europeană”, „Europa Unită”, Premiul internațional „Socrates”, Decorația „Regina Victoria”, „Cea mai bună întreprindere din Europa” – toate având o largă notorietate și credibilitatea comunității internaționale.

**International Corporation
of Social Partnership
European Business Assembly**

Decision

IN ACCORDANCE WITH REGULATIONS ON EBA AWARDS
(REGISTERED IN ENGLAND 3964500)
by decision of EBA NOMINATION COMMITTEE
date 01.03.10 # 1/111/X

Technical University of Moldova, Republic of Moldova
RECTOR ION BOSTAN

RECOMMENDED FOR AWARD

EUROPEAN QUALITY
(REG. # 2351135)

FOR CONTINUOUS EFFORTS TO ACHIEVE HIGH QUALITY IN ACCORDANCE WITH THE
EUROPEAN STANDARDS

MEMBERS OF EBA
NOMINATION COMMITTEE

REGISTRAR INTL.

JOHN NETTING
EBA DIRECTOR GENERAL

OREG NECHVATAL
EXECUTIVE SECRETARY
OF THE SOCRATES COMMITTEE

2 EMPRESS COURT, WOODLINS WAY, PARADISE STREET, OXFORD, OX1 1HF, THE UNITED KINGDOM
Tel: +44 (0) 1865 251 122, Fax: +44 (0) 1865 251 113; E-mail: info@ebaxford.ox.ac.uk; Website: www.ebaxford.co.uk

Un deceniu de cooperare pro Bologna

Pe 11-12 martie 2010, la Budapesta și Viena, miniștrii educației din 47 de țări au celebrat 10 ani de cooperare în cadrul Procesului Bologna și lansarea oficială a Spațiului European al Învățământului Superior.

Evenimentul s-a produs la un an de la Conferința ministerială de la Leuven (aprilie 2009), în care a fost acceptată candidatura României pentru organizarea următoarei conferințe ministeriale la București (26-27

aprilie 2012). România va prelua oficial Secretariatul Procesului Bologna pe 5 iulie 2010 și va lansa website-ul oficial permanent al Procesului Bologna <http://www.ehea.info/>.

2010 Bursa de excelență a Guvernului Bursa nominală pentru doctoranzi

20 de doctoranzi de la diferite instituții științifice și de învățământ superior din RM în anul 2010 vor primi Bursa de excelență a Guvernului, în valoare de 1000 de lei. Printre câștigători figurează și doi doctoranzi de la UTM: Valeriu POHOMI – specialitatea Electronica corpului solid, microelectronica, a. II, și Oxana ROTARI – specialitatea Procese și aparate în industria alimentară, a. III.

Alți șapte doctoranzi din republică vor beneficia în anul 2010 de Burse nominale a câte 2000 de lei. Aceste burse au fost instituite în memoria renumiților savanți moldoveni D. Cantemir, A. Ablov, N. Anestiade, V. Belousov, B. Matienco, S. Rădăuțanu, P. Ungureanu. Bursa „Sergiu Rădăuțanu” i-a revenit doctorandului UTM Vladimir PARVAN – specialitatea Sisteme, rețele și dispozitive de telecomunicații, a. II.

Olimpiada UTM – 2010

Ani la rând UTM organizează în luna aprilie Olimpiada Tehnică Republicană pentru elevii din clasele absolvente din școlile de cultură generală, licee, colegii și școli profesionale tehnice. De regulă, programul Olimpiadei se referă la disciplinele fundamentale, care deschid ușa de admitere la studii în Universitatea Tehnică a Moldovei: matematica, fizica, chimia, informatica, desenul artistic.

La Olimpiada vin elevii din toate colțurile Moldovei pentru a-și verifica cunoștințele și a-și schița planuri de viitor: pe ce șanse pot miza pentru a aplica la Admiterea-2010.

În prima zi a olimpiadei – 17 aprilie, cu explicații asupra examinărilor a vorbit dl **Serghei Andronic**, conf. dr., în calitate sa de secretar responsabil al Comisiei de Admitere-2010 a UTM.

În fața olimpicilor, virtuali studenți ai UTM, a vorbit dl **Ion Bostan**, rectorul UTM, academician AȘM, precum și cei 10 decani ai facultăților. Principala explicație a fost, desigur, despre facilitățile obținute pentru pri-

mele 3 locuri premiante la Olimpiadă. Locul I oferă dreptul la înmatriculare în afara concursului, pe faza bugetului de stat; locurile II și III permit tinerilor, dacă nu vor trece la lo-

curile de studii bugetare, să fie înmatriculați pe baza de contract, cu 50 la sută scutiri de taxa de studii în primul an, iar mai departe scutirile vor depinde de performanțele la învățatură.

Rectorul UTM a subliniat că înmatricularea în 2010 se va face în baza mediei examenelor de bacalaureat. UTM pregătește ingineri în 61 de specialități, acoperind cerințele țării în cadre ingineresti pentru toate aspectele economiei naționale.

(Continuare în pag. 5)

O generoasă donație de carte

Recent, cu suportul Departamentului Federal pentru Relații Externe al Confederației Elvețiene, Biblioteca UTM a beneficiat de o impunătoare donație de carte științifică, de cultură și artă în limbile română, franceză, engleză, germană, italiană, oferită cu generozitate de către savantul elvețian de origine română **Titu-Marius I. Băjenescu**.

Donația include 500 de volume de carte tehnică, peste 600 de lucrări de beletristică, artă și cultură, peste 600 de reviste științifice și cca 400 de articole științifice, colecționate de către donator de-a lungul timpului, între care se regăsesc apariții de rezonanță ce au văzut lumina tiparului la edituri de prestigiu din întreaga lume: SUA, Anglia, Germania, Franța, Elveția, România.

Este un act de proporție fără precedent pentru universitatea noastră. Pentru pri-

ma dată recepționăm integral o bibliotecă personală. Sunt cărți selectate cu grijă pe parcursul vieții, atât de specialitate, cât și de artă, cultură, beletristică. O colecție importantă nu doar prin conținut, dar și prin faptul că dezvăluie calea formării unui mare savant, specialist cu renume mondial.

Am dorit să vin în sprijinul studenților și a valorosului corp profesoral al UTM, punându-le la îndemână cărți de specialitate, pentru a ține pasul cu dezvoltarea vertiginosă a electronicii, informaticii, fiabilității. Doresc ca între instituțiile de învățământ superior din Basarabia și România să se dezvolte o colaborare permanentă în toate domeniile, care să aducă cercetarea științifică din Basarabia la nivelul dezvoltării europene.

Astfel, laconic și modest, și-a motivat mărinosul gest dl Titu-Marius Băjenescu.

Eminent profesor, cadru didactic invitat la multe mari universități europene și românești (Bernă, Aix-la-Chapelle, Zürich, Düssel-

dorf, Viena, München, Lausanne, Essen, Cluj-Napoca, București, Brașov, Iași), cercetător, manager științific de prestigiu, cu lucrări de referință frecvent citate în bibliografia tezelor de doctorat și de masterat din România și Occident, D-Sa știe care este valoarea și importanța literaturii științifice și artistice pentru o universitate – el însuși este autorul a peste 470 de articole, 33 de cărți de specialitate și a 2 invenții.

A desfășurat o prodigioasă activitate în beneficiul științei, culturii și învățământului, în comunitatea științifică internațională. A avut (și are, redactând recent și o importantă lucrare de fiabilitate în limba engleză, la curent cu ultimele cuceriri ale nanotehnologiilor) multe preocupări în cele mai actuale domenii ale fiabilității și ale noilor tehnologii informatice și de comunicații.

A fost cercetător la Institutul de Energie-

tică al Academiei Române, în echipa celebrului teoretician al automatizării, prof. dr. ing. Vasile M. Popov. A activat în domeniul cercetării aplicative la companii internaționale de renume: firma Brown Boveri, firma Hasler din Bernă, cea mai mare firmă elvețiană de telecomunicații de atunci, unde a înființat și condus primul laborator de fiabilitate din Elveția, Messtechnik und Computer MTC, Telectolumbus, Messerschmitt Bölkow Blohm MBB, Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) din Londra.

A fost selecționat drept „2008 Man of the Year”, membru al Academiei de Științe din New York, al Uniunii Tehnice Elvețiene cu gradul de consultant și expert internațional; deținător a diverse titluri onorifice, Doctor Honoris Causa al Academiei Tehnice Militare a României... Și un mare prieten al Universității Tehnice a Moldovei.

Senat

FEGC: STAGIILE DE PRACTICĂ

În ședința din 23 martie 2010 Senatul a audiat raportul decanului FCGC, dlui Victor Toporeț, conf. univ., dr., privind organizarea și rezultatele stagiilor de practică la facultate.

Potrivit decanului, instruirea practică a viitorilor specialiști se află permanent în vizorul administrației facultății.

Cele 6 catedre de specialitate au editat și reeditat pe parcursul ultimilor 5 ani 27 de îndrumări metodice privind desfășurarea stagiilor de practică, dintre care 4 – în format electronic.

Decanul a prezentat Senatului două dintre cele mai recente lucrări în acest sens: „**Tehnologia prelucrării lemnului – îndrumar metodic privind desfășurarea practicii tehnologice**” (editat de Catedra „Tehnologia Construcțiilor”) și „**Фундаменты в посадочных грунтах – основы проектирования и технология подготовки оснований**” (autori – V. Polcanov, A. Didencul, V. Toporeț).

Referindu-se la organizarea și desfășurarea propriu-zisă a stagiilor de practică, decanul a menționat că acestea sunt organizate în strictă corespundere cu planurile și graficele anuale de studii, cu excepția practicii „Topografice” la specialitatea „Con-

vi ca sarcină pentru elaborarea tezelor de an. Conducătorii stagiilor de practică de la a. III devin ulterior conducători ai proiectelor de diplomă.

Susținerea dărilor de seamă se desfășoară public, la catedrele de specialitate (în grupele academice).

Studentul urmează să demonstreze, iar examinatorul să se convingă că acesta a realizat integral programul stagiului de practică, sarcinile individuale stabilite de către îndrumătorul de practică. La acordarea notei se ține cont de:

- Disciplina studentului în timpul stagiului de practică;
- Modul în care și-a îndeplinit sarcinile (prezența, retribuirea obținută etc.);

- Eventualele contribuții originale sau deosebite în realizarea unor probleme ivite în procesul muncii (raționalizări, inovații, invenții etc.);

- Capacitatea de a utiliza cunoștințele dobândite în celelalte componente ale procesului instructiv-educativ, la rezolvarea sarcinilor de producție, precum și a celor practice, în abordarea problemelor teoretice etc.;

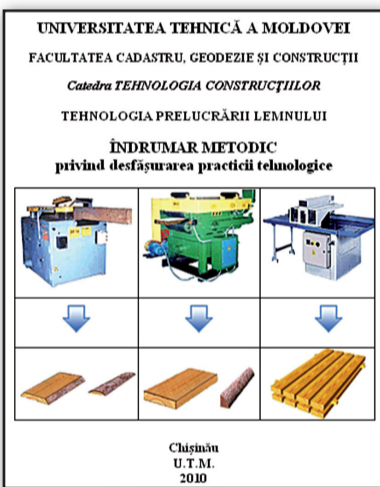
- Conținutul și calitatea **Caietului stagiului de practică**, dării de seamă și răspunsurile pe care studentul le-a dat la testare;
- Aprecierile obținute pe parcursul practicii de producție.

Nota finală pentru stagiul de practică reflectă, de regulă, activitatea și gradul de instruire practică a studentului.

Totodată, dările de seamă ale șefilor de catedră, examinate la ședințele Consiliului Facultății, constată gradul înalt de conștientizare de către studenți a importanței instruirii – fapt confirmat, inclusiv prin rezultatele aprecierii stagiilor în a. 2009, și anume: din cei 1078 de studenți au fost promovați cu note de „10-9” – 56 %; „8-7” – 33 %; „6-5” – 4 %, reușita pe facultate constituind 93%.

În scopul monitorizării calității instruirii practice și identificării rezervelor nevalorificate de către colectivele catedrelor în acest domeniu de instruire, administrația facultății a solicitat Departamentul pentru Managementul Calității să realizeze un sondaj cu genericul „Stagiile de practică”, pentru a afla opinia studenților vizavi de formele și metodele de organizare, desfășurare și susținere a stagiilor de practică.

Rezultatele sondajului (care se desfășoară la moment în cadrul facultății) urmează a fi examinate în cadrul seminarelor metodice ale catedrelor și Consiliului facultății, în scopul perfecționării și actualizării continue a conținutului programelor

strucții și Inginerie Civilă”, care se desfășoară eșalonat, începând cu luna aprilie, din cauza insuficienței de echipament geodezic.

Toate stagiile de practică, cu excepția celor didactice, se desfășoară la întreprinderile/firmele de stat și particulare, cu care UTM are încheiate contracte de colaborare.

Un accent deosebit se pune încă de la anul I, unde practica are o puternică formă educativă, deoarece contribuie la formarea deprinderilor de muncă în echipă și la dezvoltarea simțului de răspundere a viitorilor specialiști.

Tocmai de aceea, ținând cont de specificul facultății, la a. I studenții își desfășoară practica în echipe a câte 3-6 studenți, sub tutela cadrelor didactice.

După a. II studenții urmează o practică tehnologică sau de producție, cu încadrarea în procesul de producție și/sau studierea proceselor respective.

Conducătorii de practică indică în prealabil spectrul de activități care urmează a fi realizate în perioada stagiilor: cercetarea unor procese, fenomene, structura acestora etc., cu scopul de a utiliza aceste rezultate în procesul de instruire și/sau în dezvoltarea direcțiilor de cercetare științifică la catedră.

În rezultatul valorificării conținutului programelor de instruire practică, studenții prezintă dările de seamă, elaborate în baza sarcinilor stabilite de catedră, în componența rezultatelor studiului realizat la întreprindere și Caietul Stagiului de Practică – parte componentă obligatorie.

Stagiile de practică după a. III se desfășoară în cadrul întreprinderilor de profil, cu încadrarea în posturi de manageri inferiori și/sau manageri dublori.

În afara materialelor obligatorii, studenții prezintă conducătorului practicii întregul material acumulat, care va sta la baza elaborării proiectelor de diplomă, iar în cazul unor specialități (de exemplu, CIC) – va ser-

Studenții de la a. IV, Catedra „Inginerie și Management în Sisteme de Producție” au trecut cu succes un examen serios la întreprindere, unde ca mâine se vor afla în diferite posturi de activitate inginerescă-managerială. Este vorba de așa numită practica de diplomă.

Dl **Demian Ușanli**, șeful catedrei, conf. dr., subliniază că temele pentru practica de diplomă se fixează încă la a. III, astfel că lucrul asupra tezei pătrunde adânc în materia respectivă. Deci sunt 3 săptămâni de practică la a. III și altele 3 – la a. IV, terminal.

Încă un moment interesant: studenții sunt grupați câte 4 la o întreprindere, unde studiază practic 4 direcții: procesul de producție; marketingul și vânzările producției la întreprindere dată; resursele umane; gestiunea finanțelor. Altfel spus, întreprinderea este „cuprinsă” în tot ansamblul său, astfel că studenții-practicantii pot să-și con-

la întreprindere și aspectele slabe. În plus, a propus unele sugestii privind sursele de îmbunătățire a aspectelor slabe.

Resursele umane, subliniază studenta, constituie baza dezvoltării unei întreprinderi. În 2006 Inteh avea 136 de angajați, în 2007 – 130, iar în 2008 numărul de personal s-a redus până la 105. Reducerea numărului de personal se explică prin scăderea comenzilor din Italia, România. Dar mai este și explicația salariilor mici – un sudor are 10-12 lei pe oră, ceea ce e puțin și deci fluctuația de cadre desigur va persista.

Studenta a observat cum sunt plasați

FIMCM: studenții la întreprinderi

struiesc o concepție integrată asupra întreprinderii pentru a înțelege cum ar putea ea în continuare să se dezvolte într-un ritm susținut pentru a îmbunătăți condițiile economice concrete ale țării noastre.

Cele mai multe catedre trimit studenții la practică doar la o singură întreprindere,

în secții muncitorii: femei sau bărbați, ce conexiuni de producție există între secțiile de producție. Uzina este privatizată de către prea mulți acționari mărunti, fapt ce dăunează tocmai în privința managementului resurselor umane etc.

Studenta a demonstrat o investigație

deoarece iarna când cade și practica multe întreprinderi nu funcționează. Însă catedra condusă de dl Ușanli caută și găsește posibilități de antrenare mai multe întreprinderi care ne ajută în privința locurilor de practică. Aceasta se face cu efortul tuturor cadrelor didactice de la catedră, mai cu seamă pe baza relațiilor personale de colaborare. Astfel în anul acesta catedra a reușit să antreneze

13 întreprinderi, fapt foarte pozitiv în condițiile economice ale RM. Majoritatea întreprinderilor în Chișinău, dar s-a găsit posibilitate pentru practica studenților catedrei și la Orhei și Bălți.

De regulă, practica studenților se desfășoară sub tutela unui conducător din partea întreprinderii. Lui însă nu i se plătește nimic din partea UTM, fapt ce îngreunează derularea practicii. Deocamdată bunele relații om-om dintre membrii catedrei și întreprinderii mai susțin situația, dar rectoratul UTM trebuie pe viitor să repare pe cât posibil acest aspect.

Vom mai spune că absolvenții acestei catedre datorită și practicii minuțioase pe care o efectuează pe parcursul studiilor nu cunosc șomajul. Toți își găsesc locuri de muncă fără probleme. Asta datorită pregătirii lor largi: și inginerie propriu zisă și management.

Vom ilustra fenomene în continuare prin câteva interviuri de diplomă acum la anul IV.

Natalia Arion a fost la practică la uzina **INTEH** din Chișinău. Uzina produce în prezent platforme metalice de dimensiuni mari

pentru nave maritime la comanda antreprenorilor străini – Italia, România, România. Tema practicii de diplomă a studentei – „Resursele umane la uzina **INTEH**”. Studenta a cercetat tema aceasta și anul trecut, la a. III, iar acum, la a. IV, a sintetizat investigațiile proprii, demonstrând aspectele forte ale managementului resurselor umane

multilaterală a temei manageriale „Resursele umane” și, deși la uzină a văzut prea multe aspecte negative, a înțeles cum ar trebui ameliorate unele dintre ele. Adică mâine, ca inginer-manager deja, Natalia Arion, absolventa FIMCM, va găsi soluții economice pozitive pentru a face cât mai rentabilă întreprinderea la care va lucra.

Igor Sârbu, a fost la practică la întreprinderea **INTROSCOP**. Ea produce aparate de control pentru a depista uzura unor obiecte din metal (șine de la calea ferată, țevi de gaz). Studentul a investigat aspectul „Marketing și vânzări”. A constatat multe momente economice relevante în activitatea acestei întreprinderi, încât acum crede că după absolvire va purcede el însuși la fondarea unei întreprinderi mici sau poate chiar mijlocii. Este un exemplu merituos, care vădește bună pregătire a tinerilor ingineri la Catedra „Inginerie și management în sistemele de producție”.

Am interviuat și alți studenți: **Serghei Sturza**, a trecut stagiul de practică la întreprinderea **INTEH**, a cercetat aspectul gestionării finanțelor; **Ecaterina Onoicenco** și-a făcut practică la întreprinderea **INTROSCOP** și a investigat aspectul resurselor umane; unii studenți de la secția cu frecvență redusă, bine pregătiți cu toții – **Alexandru Pungă** a trecut practica la uzina SA MoldovaHidromaș, investigând aspectul „Sistemul de producție”; **Andrei Tcacenco** a fost la practică la întreprinderea **AGROMAȘINA**, a cercetat aspectul „Resurse umane” etc.

Precum se vede, practica studenților la catedra dată evidențiază o bună pregătire în general a noilor ingineri-manageri, care vin cu idei originale de dezvoltare a întreprinderilor noastre, fapt încurajator în mare măsură.

PRACTICA

stagiilor de practică și racordării acestora la realizările tehnico-științifice, manageriale și economice actuale din domeniile respective de instruire.

FORMAREA CONTINUĂ pentru cadrele didactice de la UTM

LED investește mijloace pe trei direcții: dezvoltarea școlilor de profil tehnic; formarea continuă a cadrelor didactice; procurarea echipamentului tehnic. Accentul se pune bineînțeles pe formarea continuă a cadrelor didactice, deoarece principalul factor al dezvoltării învățământului este pedagogul. Rolul principal în acest sens și-l asumă UTM, pentru că anume profesorii de la universitatea noastră au posibilități maxime de a deveni formatorii formatorilor.

Ce cunoștințe noi obțin cadrele didactice în cadrul formării continue la ora actuală? În cadrul acestui proiect, ne spune dna Vasilev, cadrele didactice obțin un mare bagaj informativ privind noile orientări europene în învățământul profesional-tehnic, mai cu seamă, pregătirea muncitorilor industriali la nivelul cerințelor actuale, a specialiștilor tehnici competitivi pe piața muncii.

Dacă ne referim la aspectul psiho-pedagogic, aici strategia învățământului modern se centrează pe necesitățile/interesul celui care învață (elevului, studentului). Este vorba de un învățământ interactiv, care activează persoana, trezește voința acesteia de a învăța.

Or învățământul la noi în țară, deși are succese bune în multe privințe, are totuși o lacună esențială – predarea cunoștințelor teoretice în volum excesiv, el informează. Acum se pune problema de a schimba accentul de pe **învățământul informativ** pe cel **formativ**. Este vorba de formarea abilităților practice, iar profesorii noștri, deveniți formatori în cadrul cursurilor la Departamentul în cauză, știu să pună accentul și pe formarea atitudinilor. Formarea atitudinii este o componentă extrem de importantă a învățământului – atitudinea celui care învață față de tot ceea ce face, în sens mai

larg – față de viață. Este vorba de raportul omului față de lucrul pe care îl face. A fi un bun specialist înseamnă nu doar să cunoști domeniul, nu doar să poți face ceva, dar și să fi o personalitate cu poziție activă, cu demnitate, punctuală, disciplinată, responsabilă. Doar se știe că multe efecte negative pot să apară tocmai din cauza lipsei de atitudine, chiar dacă celelalte aspecte de activitate ale individului sunt pozitive. Un om cu atitudine nu este pasiv, indiferent, absent.

În cadrul cursurilor de formare continuă a cadrelor didactice un accent deosebit se pune și pe **formarea abilităților de comunicare, de lucru în grup, în echipă**. Or, acest aspect didactic la noi încă nu a prins rădăcini adânci la treapta învățământului profesional-tehnic, de fapt, nici la treapta învățământului universitar tehnic. Elevii, studenții din sfera învățământului tehnic, în virtutea profesiei, lucrează mult cu mecanismele, aparatele, dar mai puțin știu a comunica. Inginerul trebuie să înființeze întreprinderi mici și mijlocii, zicem noi, or pentru aceasta el trebuie să stăpânească nu doar aspectul pur tehnic al problemei, dar și comunicarea interumană, ca să formeze colective, să antreneze oamenii în realizarea obiectivelor economice propuse.

Totodată, în cadrul cursurilor de formare continuă se elucidează și procedeele tehnice – instrumentele de lucru în aule. Un instrument „banal” – tabla. Cum trebuie folosită ea ca material didactic intuitiv? Iar proiectorul, retroproiectorul? Folosirea ingenioasă a instrumentelor

Departamentul Formare continuă a cadrelor didactice (șef – dna Maria Vasilev) realizează perfecționarea pedagogică a cadrelor didactice din diferite instituții pedagogice de caracter tehnic din RM, inclusiv de la UTM. Actualmente se află în plină desfășurare un ciclu de cursuri de instruire a formatorilor în cadrul proiectului „Consolidarea sistemului de educație profesional-tehnică în Moldova” (CONSEPT) finanțat de Fundația Servicii de Dezvoltare din Liechtenstein (LED).

de lucru în procesul predării aduce efectul dorit de profesor – studenții nu se plictisesc. Trebuie să știm a diversifica instrumentele de lucru. Aceasta trezește interesul pentru învățare.

La finele lunii martie 2010 la cursurile de formare continuă a participat un grup din 11 persoane – profesori ai UTM, formatori ai formatorilor. Formarea lor a avut ca direcție – psihopedagogia, metodică de predare a teoriei și practicii pentru maturi. La rândul lor, acești formatori vor forma alte cadre didactice fie de la UTM, fie din învățământul secundar-tehnic. Ei își vor modela predarea în aulele studențești, acesta fiind avantajul căutat de UTM pe linia ridicării calității în procesul de instruire. Pe de altă parte, acești formatori vor organiza cursuri pentru colegii de la FCIM sau FIU, de exemplu, pentru a-și propaga experiența didactică modernizată.

Ciclu de formare a formatorilor pentru cei 11 profesori de la UTM cuprinde 4 module: I – „Formarea abilităților practice” (23 martie-2 aprilie 2010); II – „Predarea cunoștințelor teoretice”; III – „Evaluarea rezultate-

lor academice (la studenți)”; IV – „Metodica de elaborare a materialelor didactice”.

Apare întrebarea: cine le predă acestor formatori? Le predau alți formatori, tot de la UTM, instruiți de către specialiști din Liechtenstein încă în 2007. Atunci s-a format prima grupă de formatori la UTM. E vorba de o perfecționare în lanț: prima grupă de formatori formează grupa a doua, iar aceștia vor forma ulterior alte grupe – o experiență didactică modernă, în stil european.

Totodată, Departamentul Formare continuă a cadrelor didactice este preocupat și de formarea formatorilor pentru școlile profesional-tehnice. Acțiunea în cadrul aceluiași proiect CONSEPT ține de 2 ani și deja scoate la iveală rezultate bune foarte vizibile. De exemplu, se constată că școlile profesional-tehnice au devenit foarte atractive – la admitere apar concursuri, ceea ce în anii trecuți nu exista, dimpotrivă, locurile de studii abia că puteau fi completate.

Di Ion Dicusară, unul dintre cursanții din cadrul proiectului CONSEPT, a menționat că pentru dânsul aceste cursuri de formare continuă sunt foarte utile. Absolvind pe timpuri o facultate de profil ingineresc, deci nepedagogică, intrând în aula studențească, a trebuit să presteze de fapt o muncă pedagogică. La primul modul pe care l-a frecventat a acumulat un bagaj pedagogic foarte prețios. „Dnele profesoare de la UTM ne-au acordat un ajutor pedagogic concret.

Este vorba de **Maria Vasilev, Olga De-seatnicov, Cornelia Revenco, Olga Alcaz, Elena Guțu**. Le mulțumesc din suflet pentru ideile pedagogice foarte convingătoare. Întru acum în aula studențească cu o nouă orientare, mai constructivă, sub aspect social și umanist. Iar aceasta e mult, pe cât ne dăm seama”.

Seminar anual informativ

Pe 10 decembrie 2009 la UTM s-a desfășurat seminarul anual TEMPUS pentru informare, la care au participat dna Loretta Handrabura, viceministru al educației, dna Giulia Moro, reprezentant al Agenției Education, Audiovisual & Culture a Comisiei Europene, responsabilă de implementarea Programului Tempus în RM, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior din republică. Moderator – dl Valentin Arion, șeful Oficiului Național TEMPUS din RM, prof. univ., dr. hab., reprezentanți ai instituțiilor de învățământ superior din RM.

Proiectele TEMPUS au o importanță majoră pentru RM, acestea realizând în fapt prevederile Procesului Bologna, cum ar fi mobilitatea studenților și cadrelor didactice, autonomia universitară, învățământul la distanță, conexiunea dintre universitate și mediul profesional, formarea continuă a cadrelor. Ministerul Educației îndeamnă universitățile să se implice plenar în proiectele TEMPUS, care constituie profesional și financiar substanțial pentru modernizarea învățământului superior de la noi.

În fiecare an, Comisia Europeană lansează apelul pentru țările respective, inclusiv pentru RM, să formuleze propuneri de proiecte TEMPUS, care ulterior sunt selectate prin concurs.

TEMPUS este un Program al Comisiei Europene și are ca beneficiari 29 de țări, inclusiv Republica Moldova, din afara celor care formează Uniunea Europeană. Aceste țări acționează împreună în cadrul Programului TEMPUS, contribuind astfel la susținerea și modernizarea învățământului superior în țările-partenere din Balcanii de Vest, Europa de Est, Asia Centrală, Africa de Nord și Orientul Apropiat. Programul TEMPUS susține apropierea benevolă la inițiativele Uniunii Europene în domeniul învățământului superior, sugerate de Strategia de la Lisabona privind sporierea numărului locurilor de muncă și asigurarea creșterii Procesului Bologna în perspectiva creării unui Spațiu European al Învățământului Superior.

TEMPUS finanțează proiecte comune între instituțiile de învățământ superior din Uniunea Europeană și țările-partenere din regiunile menționate.

În republica Moldova TEMPUS se aplică din 1994 și suportul lui a fost considerabil.

Toate modernizările/reformele se datorează în mare măsură contribuției financiare și de alt ordin a Programului TEMPUS, care la ora actuală se află la așa-numita „fază a patra”.

Subliniind importanța TEMPUS pentru învățământul superior din Republica Moldova, dl Arion a specificat că prin intermediul acestuia noi vom contribui la integrarea europeană.

De aceea trebuie ca toate instituțiile de învățământ superior de la noi să muncească pe linia lansării cât mai multor propuneri de diferite proiecte, tematica acestora fiind destul de largă: dezvoltarea, modernizarea și diseminarea a noi programe de învățământ, metode de predare sau materiale didactice; dezvoltarea culturii de asigurare a calității; modernizarea conducerii instituțiilor de învățământ superior; amplificarea rolului instituțiilor de învățământ superior în societate și contribuția lor la dezvoltarea instruirii pe parcursul întregii vieți, stimularea legăturilor cu piața muncii, inclusiv susținerea antreprenoriatului și crearea de noi întreprinderi; consolidarea „triunghiului cunoștințelor” reprezentat de învățământ, cercetări și inovări în cadrul universităților etc.

Proiectele TEMPUS prevăd măsuri privind mobilitatea pentru studenți, profesori, manageri ai învățământului, cercetători, reprezentanți ai întreprinderilor.

Cu aceleași scopuri de ridicare a învățământului există și programele **Erasmus Mundus** și **Jean Monet**, realizate sub ace-

leași auspicii ale UE.

Proiectele TEMPUS pot fi formate doar pe bază de consorțiu. Un consorțiu trebuie să includă obligatoriu minimum 3 universități din Moldova și altele 3 din diferite țări ale Uniunii Europene.

Propunerile de proiecte se depun în formă electronică pe adresa indicată în planșele deseminate. Managementul propunerilor de proiecte TEMPUS și, ulterior, al proiectelor selectate este realizat de **Education Audiovisual & Culture Executive Agency** (EACEA).

Șeful Oficiului Național TEMPUS în RM, dl **Valentin Arion**, a explicat amănunțit diferite aspecte tehnice privind alcătuirea unei propuneri de proiect, privind consorțiul universităților din Republica Moldova și celor din țările Uniunii Europene, prioritățile la selectarea propunerilor de proiecte, cerințele față de membrii consorțiilor, opțiunile pentru temele de proiecte, adresele electronice etc. În acest sens există și un ghid special al EACEA (10 pag.).

Dna **Tatiana Lucinschi**, șefa Departamentului Cooperări Internaționale, UTM, a informat asistența despre modul în care se poate aplica și la **Programul Erasmus Mundus** cu diferite propuneri de proiecte. Și acest program este foarte benefic pentru studenți, masteranzi, doctoranzi, profesori, cercetători.

D-Sa s-a referit și la **Programul Jean Monet**, acum accesibil și în Republica Moldova.

TEMPUS - PROJECT
New curricula in
Real Estate Economics

TEMPUS
Education and culture

Programul
TEMPUS-TACIS

Republica Moldova beneficiază de suportul Programului Tempus-Tacis al Uniunii Europene începând cu anul 1994. Programul TEMPUS acordă suport instituțiilor de învățământ superior în următoarele domenii: management universitar, dezvoltare curriculară, cursuri de scurtă durată pentru susținere instituțională.

Pe parcursul acestor ani instituțiile de învățământ superior din țară au obținut 27 de proiecte TEMPUS în valoare totală de cca 5 milioane de Euro.

Majoritatea proiectelor (cca 50%) s-au axat pe modernizarea și consolidarea managementului universitar, dezvoltarea planurilor de studii și programelor analitice on scopul promovării de noi specialități și specializări, reformarea predării unor discipline, actualizarea materialelor instructive și educaționale.

Conferințe universitare

Terminologia științifică în limbi străine

Pe 15 martie 2010 la Catedra de Limbi Moderne a demarat Conferința Științifică Studențească jubiliară, a 20-ea, cu tradiționalul generic „Terminologia științifică în limbi străine”.

Pregătirea unei asemenea conferințe solicită un efort enorm, susține dna **Ala Jechiu**, șefa catedrei, de al cărei devotament profesional depinde succesul/folosul conferinței.

Să ne imaginăm. La conferință participă în special studenți din anul I, înainte ca ei să fi studiat științele de specialitate. Or, nu vei vorbi în general într-o limbă străină, ci la concret, utilizând terminologia științifică de

publice”. Această sarcină deloc simplă și-au asumat-o doamnele profesoare de la Catedra de Limbi Moderne. Côt la cöt cu studentul, mai bine de o lună, d-lor au studiat materia și bibliografia respectivă, pentru ca prezența discipolilor la conferință să fie

impecabilă. La fel și în alte subiecte, în alte domenii. Astfel, studenții de la a. I au expus niște referate foarte profunde sub aspect științific.

Stimulentul pentru studenți este foarte mare. Există desigur și stimulentele pedagogului, D-sa văzând cât de mult depinde de el creșterea cultural-științifică a noii generații de studenți. Aceștia mâine-poimăine vor deveni probabil manageri, funcționari în ministere, businessmeni, având nevoie, în condițiile de azi ale globalizării, să intre în legături profesionale cu reprezentanți din țări străine, dezvoltând tratative de afaceri.

Ediția din anul acesta a conferinței a fost divizată în patru secțiuni: **engleza, franceza, germana și româna pentru alolingvi**

specialitate. De exemplu, dacă este vorba de studenții de la FTMI, ei vor vorbi în engleză (franceză, germană sau română/alolingvi) despre materii din domeniul respectiv. La fel și studenții de la celelalte facultăți/specialități ale UTM.

Cine să pregătească studentul pentru a vorbi la conferință în l. engleză, de exemplu, în subiectul „Ciocolata” (Chocolate), pendinte de specialitatea „Tehnologia alimentației

și s-a desfășurat în mai multe etape. În total au fost antrenați 113 studenți de la toate facultățile UTM și toate cele cca 40 distinsse profesoare ale Catedrei de Limbi Moderne. Conferința a avut și invitați de onoare: **Mosanu A.**, dr., conf. univ., **Reșitco V.**, dr., conf. univ., **Subotin Iu.**, dr., conf. univ., **Căpățînă Iu.**, dr. conf. univ., **Cumpanici A.**, conf., Catedra TC, **Balanuță A.**, Catedra Enologie, ș.a.

PRIMA CONFERINȚĂ CISCO NETACAD

Pe 11 februarie 2010, în incinta Leograd Convention Center din Chișinău a avut loc prima Conferință Cisco NetAcad, „Programul Cisco Networking Academy Program – un model pentru educarea abilităților TIC”, organizat de proiectul USAID CEEED. Au fost prezentate evoluția și succesele inițiativei Cisco NetAcad în RM, viziunea sectorului privat și a sectorului de telecomunicații privind aportul Academiei CISCO în educația tinerilor specialiști în domeniul TIC. Anul trecut în cadrul programului au fost instruite 539 de persoane din RM.

Conferința a fost inaugurată de **Assif Chaudry**, Ambasadorul SUA în RM, care a subliniat importanța noilor tehnologii în toate sferile vieții și a apreciat efortul instituțiilor de învățământ din RM în implementarea Programului Cisco.

Alexandru Oleinic, ministrul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, a menționat că sectorul TIC deține aproximativ 9% din PIB, investițiile în acest sector în ultimii cinci ani depășind suma de 10 miliarde de lei. Ministrul a exprimat mulțumiri proiectului CEEED și guvernului SUA care au susținut extinderea Academiei CISCO în instituțiile de învățământ, acordând tinerilor acces la cunoștințe de calitate în domeniu. DI Oleinic a susținut inițiativa de includere

în programa liceală a cursului despre știința calculatorului – IT Essentials.

Viceministrul educației, **Tatiana Potâng**, a propus semnarea unui memorandum cu Cisco Systems, care să contribuie la deschiderea unui număr mai mare de laboratoare și la perfecționarea cadrelor didactice.

La subiectul educația Cisco NetAcad și

au expus viziunea rectorii UTM și USM, dnii **Ion Bostan** și **Gh. Ciocanu**, dar și reprezentanții Moldcell și Moldtelecom, ai Asociației companiilor private din domeniul TIC. S-a menționat că analiza decalajelor privind abilitățile profesionale și feedback-ul primit de la clienți indică o lipsă acută a tehnicienilor specializați în rețele în întreaga Europă. Aceste decalaje se vor mări dacă nu instrum și nu recrutăm persoane potrivite de pe acum. Rolul Academiei Cisco în sporirea nivelului de instruire și pregătirea viitorilor ingineri este evident – un absolvent care, pe lângă diploma universitară, posedă un certificat CISCO, va avea prioritate la angajare.

La conferință au luat cuvântul și **Nico-**

BEST Engineering Competition

Participă și tu

În perioada 3-9 mai a.c. grupul local BEST Chișinău te invită să participi la cea de-a treia competiție inginerescă – BEST Engineering Competition (BEC), organizată în exclusivitate pentru studenții UTM. Este șansa ta de a-ți demonstra ingeniozitatea, abilitățile tehnice și capacitatea de a lucra în echipă.

Câștigătorii probelor de Team Design și Case Study vor putea concura la etapa regională, **Romanian BEST Engineering Competition (RoBEC)**, care va

avea loc în perioada 7-10 iulie la Iași. Echipa din Chișinău va concura cu finaliștii probelor locale din Brașov, București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, având șansa să se califice pentru **European BEST Engineering Competition (EBEC)**, eveniment găzduit pe 1-11 august 2010 de Cluj-Napoca. Detalii pe: <http://best.utm.md/>.

BEST – Board of European Students of Technology este o organizație studențească non-profit și apolitică creată de studenți pentru studenți. Grupul Local BEST Chișinău activează în cadrul Universității Tehnice a Moldovei din februarie 2007, având ca scop promovarea valorilor și a culturii europene printre studenți.

Natalia TĂRZIU, membru BEST Chișinău, studentă la FIMCM, a. III

Miss UTM - 2010

Concursul a avut loc la Clubul de noapte „Faraon”, pe data de 18 aprilie. Au participat învingătoarele concursurilor de frumusețe de la facultăți.

Miss UTM – 2010 a devenit **Olga Arcan**, studentă la FRT (participanta cu nr. 7). Vice-Miss – **Marina Bulgaru**, FUA (participanta cu nr.2). Miss Simpatia Publicului – **Irina Țurcan**, FEN (participanta cu nr. 5).

Iae Sandu, manager regional pentru Europa de Sud-Est, Cisco Networking Academy Program, România, care a vorbit despre „Inițiativa Cisco NetAcad: evoluția în regiune și succesele din RM”. **Roman Damian**, Cisco Networking Academy DNT, a prezentat succesele obținute de rețeaua de Academii Locale din RM și sarcinile de perspectivă. **Dinu Țurcanu**, lector superior universitar, magistrul, instructor Academia Locală Cisco UTM, a prezentat o comunicare pe tema: „CCNA – o condiție prealabilă pentru viitorii specialiști de rețele”. **Grigore Vasilache**, Academia Locală Cisco CFBC – „ITE – un model de succes pentru cultivarea abilităților IT”.

Punctul culminant al conferinței l-a constituit ceremonia de premiere. Rectorul UTM Ion Bostan a înmănat instructorilor CCNA diplome de ex-

directorul Colegiului Financiar-Bancar, **Gabriel Palade** – pe cei mai buni studenți ITE.

Conferința a fost moderată de **Doina Nistor**, director Proiect CEEED în RM.

Rețeaua Academiei Cisco a fost fondată în 1997 în SUA, pe baza a 64 instituții de învățământ. În prezent, cursurile sunt predate în peste 9000 de academii din 165 de țări. În cadrul acestui program, peste 800.000 de persoane în fiecare an au posibilitatea să-și dezvolte abilitățile în domeniul TIC. Prima Academia Cisco în RM a fost deschisă în anul 2000 în cadrul Asociației DNT. Pe parcursul a 10 ani, academia a lansat cca 1000 de absolvenți. Din 2008, proiectul USAID „Creșterea competitivității și dezvoltarea întreprinderilor” promovează activ introducerea Cisco Networking Academy pe lângă instituțiile de învățământ din RM. Create cu sprijinul USAID, Academiiile Locale Cisco de pe lângă instituțiile de învățământ din țară au oferit oportunități pentru 150 de elevi din RM să urmeze cursuri Cisco. Aceasta contribuie la sporirea competitivității pe piața locurilor de muncă, care se confruntă cu o lipsă acută

de specialiști calificați în domeniul TIC.

În RM funcționează 8 Academii Cisco: Asociația DNT, UTM, USM, ULIM, Colegiul Financiar-Bancar, SA Moldtelecom, IDSI, RENAM, în care activează 26 de instructori certificați Cisco.

Dinu ȚURCANU, lector superior universitar, FRT, UTM

celență „Pentru contribuții semnificative la dezvoltarea programului Cisco Networking Academy Program în Moldova”. Printre premiați se numără și doi instructori ai Academiei Locale Cisco UTM – **Dinu Țurcanu** și **Andrei Chihai**. Rectorul USM, **Gh. Ciocanu**, a înmănat instructorilor ITE diplome „Pentru excelență în predare”. Viceministrul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, **Dona Școla**, a premiat cei mai buni studenți CCNA, iar

Științe socioumane

Etica profesională și bazele comunicării în contextul pregătirii viitorilor ingineri

Pe 19 martie 2010, într-o ședință specială, Catedra de Științe Socioumane (șef catedră dl Mihai Braga, conf., dr.), cu prezența dnei Larisa Bugaian, prorector pentru studii de masterat și doctorat, prof. univ., dr. hab., a examinat unele aspecte de perfecționare a predării disciplinei de studiu „Etica profesională și bazele comunicării”, predată de către lectorii catedrei la 8 facultăți ale UTM, cu excepția FIEB și FCGC, la care disciplinele date sunt predate cu forțele proprii. La ședință au participat lectorii Veronica Buzu, Natalia Șleahțișchi, Simion Dănuț, Viorica Florea.

Rolul Catedrei de Științe Socioumane în contextul unei universități de profil tehnic este de a completa pregătirea tinerilor specialiști-ingineri cu o gamă vastă de cunoștințe ce întregesc paleta educativă a omului în general – cunoștințe de caracter umanist: filozofie, politologie, istoria culturii etc. În acest sens un rol important îi revine disciplinei „Etica profesională și bazele comunicării”, care include o multitudine de aspecte ce întregesc tabloul pregătirii viitorilor ingineri.

Valoroasă în acest sens este și entitatea „Bazele comunicării”, avându-se în vedere majoritatea disciplinelor de studiu la UTM, cu un limbaj specific, pur tehnic, care de regulă nu se aplică în relațiile general-umane de fiecare zi. Prin urmare, efortul didactic al catedrei se înscrie logic în pregătirea tânărului inginer și la capitolul „Bazele comunicării”. Cu atât mai mult că mulți absolvenți ai UTM, încadrându-se în producție, ocupă

posturi de conducere, fapt ce presupune un mare volum de comunicare general-umană.

Cu toate acestea, dl Mihai Braga a menționat că disciplina „Etica profesională și bazele comunicării” nu se bucură de aceeași importanță la toate facultățile. Numărul de ore teoretice și practice diferă uneori destul de evident. La unele facultăți se predau de fapt două discipline separate „Etica profesională” și „Bazele comunicării” – FE, FRT, FTMA, iar altele le-au unit într-o singură disciplină sub denumirea „Etica profesională și bazele comunicării” – FIMCM, FIMM, FCIM, FIU. Numărul de ore și structura acestora (prelegeri/seminare) de asemenea diferă. La FUA, FCIM, FIMM au fost oferite 30

de ore: 15 – teorie, 15 – seminare. La FIMCM se predă doar teorie, în total 45 de ore. La FRT au fost prevăzute 30 de ore pentru „Etica profesională” și 30 pentru „Bazele comunicării” – doar seminare. La FEn – 30 de ore-

teorie pentru „Etica profesională”, dar zero seminare; pentru „Bazele comunicării” – 15 ore-teorie și 15 ore-seminare. Astfel, la FEn, FTMA și FRT au fost prevăzute 60 de ore, pe când la alte facultăți – doar 30. Mai mult. Unele facultăți au oferit acestor discipline doar ore teoretice, altele – numai seminare, evidențiindu-se astfel necesitatea unificării strategiei predării acestor discipline.

Dl Braga susține că logica pregătirii tinerilor ingineri în materie de etică profesională și baze ale comunicării trebuie să fie egală (ca număr de ore teoretice și seminare) la toate cele 10 facultăți ale UTM. Diferențele prejudiciază serios calitatea predării chiar și pentru faptul că lectorii titulari ai disciplinelor respective nu pot interacționa între ei în vederea elaborării planurilor de studii, programelor analitice, metodelor de predare etc. În acest sens, a menționat d-lui, FCGC și FIEB ar trebui să apeleze exclusiv la serviciile didactice ale Catedrei de Științe Socioumane ca subdiviziune general-universitară specializată.

Dna prorector Larisa Bugaian a subliniat aceleași diversificări în predarea științelor economico-manageriale la facultăți. În cadrul discuțiilor s-a ajuns la ideea că la Fa-

mă. Tot așa, o comisie specială urmează a fi creată și în scopul uniformizării predării disciplinelor amintite de la Catedra de Științe Socioumane pentru toate facultățile UTM.

Participanții la ședință au menționat și faptul că UTM este membru al Rețelei Interuniversitare COMPACT ce funcționează sub auspiciile UNIDO – United Nations Industrial Development Organization, subdiviziune a ONU ce organizează diferite seminare, inclusiv în tematica eticii profesionale și a bazelor comunicării. Iată că s-a observat că în RM există anumite dificultăți în ceea ce privește educația responsabilității sociale a întreprinderilor (angajaților acestora) față de tot ceea ce conține noțiunea „social”: mediu, caritate, copii, bătrâni etc. Or în acest sens și universitățile, pregătind specialiști, trebuie să includă în volumul de cunoștințe predate studenților și asemenea materii general-umane, la care ne-am referit mai sus. Unele întreprinderi de la noi, cum ar fi Moldcell, Orange, Vitanta etc., s-au activat în acest sens: organizează seminare la temă, pregătesc formatori orientați. Formatorii de la întreprinderi ar putea organiza seminare și cu studenții noștri, iar pe această cale s-ar consolida și legăturile dintre UTM și întreprinderi.

Dl lector Simion Dănuț a venit cu unele completări la subiectele ce ar trebui predate în cadrul materiilor de studiu examinate.

A fost o ședință benefică pe linia perfecționării continue a acestor materii, mai ales pentru faptul că la catedră s-a coagulat un nucleu de cadre tinere, care se formează continuu pe parcurs, mai ales sub aspectul practicii pedagogice reale, și aduce un plus evident în calitatea didactică a UTM.

de cadre tinere, care se formează continuu pe parcurs, mai ales sub aspectul practicii pedagogice reale, și aduce un plus evident în calitatea didactică a UTM.

(Continuare din pag. 1)

Olimpiada UTM – 2010

Anul acesta la Olimpiada Tehnică, conform orarului difuzat apriori în presă, la radio și în materiale speciale universitare, între 17 și 24 aprilie, au venit cu aceeași dorință de carte ceva mai mulți tineri ca în trecut, fapt

desigur ce insuflă un optimism social dorit de toți. I-am intervievat pe unii dintre ei.

Cristina Oleacu, Liceul Teoretic Zămbreni, r-nul Ialoveni. Despre Olimpiada Tehnică a aflat din broșura pregătită de către Comisia de Admitere 2010 (autor – dl Ion Negru, decanul pentru pregătirea contingentului de studenți). Broșura a fost difuzată în liceele republicii de către membrii Comisiei de Admitere-2010 a UTM. A venit la Olimpiada pentru a-și identifica nivelul de cunoștințe necesar pentru admiterea la universitate.

Stanislav Balan, Liceul Real Republican, Chișinău, a aflat despre Olimpiadă din ziarul „Mesager Universitar” al UTM, difuzat anterior în licee. Este hotărât să vină la studii la UTM, iar Olimpiada îi va arăta într-un fel ce mai are de făcut pe linia pregătirii științifice pentru acest pas.

Petru Șarcov, Liceul „Gau-deamus”, Chișinău. Despre Olimpiadă a aflat pe site-ul UTM. Scopul: a concura la Admiterea-2010 la UTM pentru un loc finanțat de la bugetul de stat.

Marcel Buian, Liceul „Gau-deamus”, Chișinău. Este deja al doilea an la Olimpiada Tehnică. Scopul e același – a concura la Admiterea la UTM.

Cristina Buian, eleva în clasa a XI-a, Liceul „P. Zadnipro”, Chișinău. A venit, cum se vede, cu un an înainte „să-și identifice puterile”, pentru ca la anul să vină cu toată încrederea la UTM.

În cadrul Ușilor Deschise organizate în ziua Olimpiadei, elevii au aflat că numărul locurilor de studii este limitat de planul emis de ministerul de resort, atât la studii cu finanțare de la bugetul de stat, cât și pe bază de contract cu achitarea taxei de studii.

Pentru a stimula sărguința la studii, studenților contractieri li se oferă dreptul la burse de stat dacă au performanțe mai înalte la învățatură față de studenții care deja au burse de stat. Este o întrecere benefică pentru amplificarea calității studiilor. Mai mult. Se află în discuție subiectul concursurilor anuale între toți studenții pentru obținerea locurilor finanțate de la bugetul de stat.

Rectorul UTM a făcut și o descriere succintă a impunătorului corp profesoral calificat cu peste 400 de profesori universitari, doctori habilitați, conferențieri-doctori. Baza materială-tehnică a laboratoarelor (peste 310 la număr) este foarte solidă pentru a menține calitatea instruirii, și această bază se renovează an de an. La UTM funcționează 2 filiere francofone susținute financiar de către Agenția Universităților Francofone și o

filieră anglofonă. UTM cooperează la egal cu 75 de universități din lume. Este vorba de nivelul didactic și cel al cercetărilor științifice, la care participă cadrele didactice, cercetătorii, inginerii de la catedre, dar și studenții, masteranzii, doctoranzii.

Recent UTM s-a învrednicit de titlul „Calitate Europeană”, pe care îl acordă Asamblarea Businessului European cu sediul la Oxford, Marea Britanie. Aici a și fost momentul de a le comunica viitorilor studenți ai UTM că pe parcursul studiilor ei vor avea și posibilitatea de a aplica la diferite concursuri pentru a studia un semestru-două într-o universitate străină din Europa sau SUA.

Rectorul UTM le-a desenat olimpicilor și un tablou succint, dar dens al impunătoarelor 3 campusuri din sectoarele Centru, Râșcani și Botanica ale capitalei cu numeroase blocuri de studii, cămine studențești, baze sportive, case de locuit pentru colaboratori etc. Este general cunoscut că la UTM se face carte și tocmai acest lucru explică puterea de atracție a tineretului studios din RM spre această universitate, ea asigurând un viitor profesional sigur. Dintre toți studenții care vor fi înmatriculați în universitățile din RM, cca 25 la sută vor fi la UTM, adică fiecare al patrulea student din republică. Cifra de aproape 20 de mii de studenți, câți învață la UTM, vorbește elocvent în acest sens.

Au fost alături de tineri și mulți părinți, prieteni, așa că Ușile Deschise mai apoi au evoluat în diferite dialoguri separate cu decanii, iar mulți au găsit necesar să viziteze campusurile de studii unde vor învăța în viitor.

Fără îndoială, Olimpiada Tehnică-2010 a UTM, ca și în fiecare an, a avut și acum un succes evident cu tentă socială optimistă.

Francofonie

Pe 20 martie 2010 Organizația Internațională a Francofoniei a marcat 40 de ani de la înființare. Cu această ocazie, pe 23 martie, în cadrul Zilelor Francofoniei la UTM s-a desfășurat Conferința „Le français: le défi de la diversité”.

Le français: le défi de la diversité

Au participat studenți de la a. I, Filiera Francofonă „Technologies Alimentaires” a Facultatea de Tehnologie și Management în Industria Alimentară, fiind onorați de prezența dnei Jana Krasteva, prof. la Universitatea de Tehnologie Alimentare din Plovdiv, Bulgaria.

Studenții au abordat diverse aspecte ale subiectului conferinței: limba franceză ca instrument al diversității culturale și lingvistice; originea și evoluția limbii franceze, rolul limbii franceze în lume și definirea acesteia ca metodă de comunicare privilegiată, importanța promovării educației bilingve și multilingve, obiectivele limbii franceze ca politică culturală și lingvistică în spațiul francofon și în întreaga lume.

Conferința a conturat o imagine consistentă privind poziția pe care limba franceză o deține la ora actuală în lume.

Olga ROMAN, studentă a. I U, Filiera Francofonă „Technologies Alimentaires”, UTM

SEE HydroPower

clear water clean energy

Un proiect ce pledează pentru apa pură și energia curată

Actualmente 85 la sută din energia consumată în lume este produsă din combustibil fosil. Obiectivul pe care și l-a propus Uniunea Europeană este de a produce către anul 2020 circa 20 la sută din energie pe baza surselor regenerabile. Susținând obiectivele lansate de UE, Republica Moldova își propune de asemenea să majoreze ponderea energiilor alternative. Deocamdată însă surselor regenerabile de energie în consumul total de energie din RM le revine o pondere de doar 5-6%. Având în vedere faptul că nu posedăm hidrocarburi proprii și importăm gaze naturale pentru producerea energiei electrice, problema valorificării surselor regenerabile de energie a devenit una prioritară pentru țara noastră.

În acest context, dl **Alexandru Jolondcovschi**, șeful Oficiului pentru schimbări climatice al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al RM, a opinat:

– Moldova a avut și are tradiția istorică de a produce energie, dar și-a direcționat puțin atenția spre sursele râurilor mici. Sperăm că acest seminar va accentua aceste momente. Ministerul Agriculturii este foarte interesat de problematica atenuării schimbărilor climatice în promovarea unor culturi care sunt de o valoare energetică înaltă. În Moldova există numeroase surse de acest fel, inclusiv

În cadrul seminarului a fost lansat volumul III al colecției „**Antologia invențiilor**” (autori: acad. **Ion Bostan**, dr. hab. **Valeriu Dulgheru**, dr. **Viorel Bostan**, ing. **Rodion Ciupercă**), – o lucrare de pionierat în cercetarea autohtonă, care a deschis un nou domeniu de cercetare în RM – sursele regenerabile de energie. Lucrarea face parte dintr-un ciclu de lucrări din 3 volume, în care sunt prezentate cele mai importante invenții din domeniul sistemelor de conversie a energiilor regenerabile. Cartea include descrierea completă a invențiilor (în total 37 de descrieri) și aspectele teoretice ale sistemelor respective – un domeniu nou, cea mai „veche” invenție având 10 ani. Primele două volume ale acestui ciclu de lucrări sunt dedicate transmisiilor planetare precisionale.

destul de bun, dar și unele râuri din România, Grecia, Slovenia, Muntenegru, Austria, Italia etc. Beneficiul în acest plan ar fi major – microhidrocentralele propuse sunt absolut nepoluante, deci utilizarea lor presupune nu doar un beneficiu economic, dar și unul ecologic – se exclude utilizarea combustibililor.

În Moldova se implementează un Program de stat privind valorificarea surselor regenerabile de energie. În cadrul acestui Program, acum 8 ani, la Universitatea Tehnică a Moldovei, cu suportul financiar al Academiei de Științe a Moldovei, a fost creat un Centru de cercetare și elaborare a sistemelor

de conversie a energiilor regenerabile, în cadrul căruia au fost elaborate 4 tipodimensiuni de microhidrocentrale flotante pentru conversia energiei cinetice a râurilor și 2 tipodimensiuni de centrale eoliene cu putere mică – de 10 și 3 kwt.

De asemenea, au fost elaborate sisteme de conversie a energiei solare, destinate consumatorilor individuali, inclusiv pentru alimentarea cu energie electrică a

posturilor de lansare a rachetelor antigrindină și pentru irigația mică. Însă elaborările noastre nu vor avea perspective, dacă nu vom fi implicați în calitate de parteneri în proiectele internaționale. Doar colaborarea internațională ne va permite să soluționăm problema valorificării surselor alternative de energie, a specificat coordonatorul Programului, rectorul UTM, acad. **Ion Bostan**.

Discuțiile purtate pe parcursul seminarului au demonstrat: prin cooperarea internațională vor putea fi elaborate și implementate sisteme eficiente de conversie a energiilor regenerabile.

Participanții la seminar au menționat că în Moldova există trei mii de râuri și râulețe cu o lungime de 16 mii de km. Deocamdată, nu s-a făcut un studiu aprofundat al acestora sub aspectul producerii energiei. Nu este completat nici cadrul legislativ privind utilizarea resurselor regenerabile de energie.

Organizatorii seminarului au exprimat mulțumiri partenerilor străini, în special dlui prof. dr. ing. **Maximo Peviani**, de la Universitatea Tehnică din Italia, și dlui prof. **Răzvan Măgureanu**, de la Universitatea Politehnică din București, pentru faptul că au inclus UTM ca partener în proiectul dat.

Lucrările forului au inclus o deplasare la stația de experimentare de pe râul Prut realizată de UTM, după care s-a întreprins și o vizită la Sinaia, România, unde lucrările seminarului au continuat.

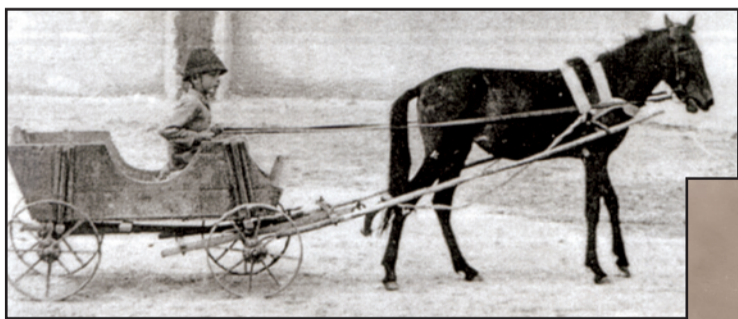
noile succese în producerea sorgului zaharat, care poate fi folosit pentru obținerea unor cantități mari de bioetanol.

Proiectul internațional „See HydroPower” vizează, în special, utilizarea râurilor mici pentru producerea energiei electrice.

– Ne propunem să studiem experiența partenerilor din cadrul proiectului în vederea valorificării surselor regenerabile de energie, a menționat dl **Valeriu Dulgheru**, prof. univ., dr. hab., unul din coordonatorii proiectului din partea RM. Avem și noi anumite realizări în domeniul microhidrocentralelor și am putea folosi experiența europeană privind optimizarea locului de amplasare a acestor instalații, folosind ca bază râurile Nistru și Prut, cu un potențial hidroenergetic

Prof. **Constantin GLUȘCO**, Laureat al Premiului de Stat al RM în domeniul științei și tehnicii, lucrător emerit al învățământului superior din Moldova, s-a născut la 29 aprilie 1930 în Câmpia Turzii, jud. Cluj, într-o familie de intelectuali.

În iunie 1940 Ministerul Agriculturii al României l-a numit pe tatăl Boris Glușco

în postul de director al Camerei Agricole din jud. de baștină Orhei. Familia venise cu un bagaj ușor la Chișinău, iar vagonul cu bunurile agonisite, în momentul ocupării Basarabiei de către ruși, a fost întors la București. Aceasta însă a fost spre binele lor: cine știe prin ce colț al Siberiei le putezau oasele dacă vagonul ar fi ajuns la destinație. Destinul familiei a fost însă umbrit de urgia războiului, care i-a mână hăt în regiunea Cicalov, unde au cunoscut geruri de până la -55°C, foamete, peregrinări.

În ianuarie 1943 tatăl a fost înrolat în armata sovietică. Deoarece venise din România, nu i s-a încredințat o armă (cine știe, poate e un spion). I s-a dat o lopată și a fost trimis să descarce zgură de cuptor la combinatul metalurgic din Magnitogorsk (deși avea titlu de doctor în agronomie!). Acasă,

drept cap al familiei, a rămas Constantin. La cei 12 ani abia împliniți el avea grijă de mama gravidă și o soră mai mică. Trăiau greu, veșnic semiflămânzi. În august, conducerea combina-

tului a constatat că tatăl era de profesie agronom și l-a trimis să lucreze în sovhozul de lapte și legume

al uzinei. Familia s-a reunit – către acel moment se născuse deja și fratele Andrei. În sovhoz le-a fost repartizată o cameră într-o baracă. Viața semiflămândă continua. Pentru funcționari norma de pâine era de 450 g, iar pentru persoanele întreținute – 200 g.

În 1944 familia Glușco a revenit în Basarabia. „Peste doi ani s-a născut fratele Vladimир. După care a urmat foamea din 1946-1947. Cel mai greu a fost în vara anului 1946 și în iarna anului 1946-1947. Ceea ce se dădea pe cartele pentru o lună ne ajungea cu

greu pe cel mult două săptămâni. Multă lume a decedat din cauza foamei. Numai în s. Ciocâlteni, Orhei au decedat 400 de persoane.”, își amintește prof. Glușco.

În primăvara anului 1947 familia s-a mutat la Ciocâlteni, unde tatăl a organizat un colhoz. A fost președintele acestuia timp de 21 de ani, iar după pensionare – președinte de onoare. Colhozul a fost unul dintre cele mai bune în republică, decorat cu ordinul Lenin, iar președintele Boris Glușco – Erou al Muncii Socialiste. În 1948 Constantin Glușco a absolvit școala medie din Orhei. În același an a fost admis la Institutul Politehnic din Harkov, pe care l-a absolvit cu eminentă în 1953. Devine colaborator științific inferior în secția mecanizare a Institutului de Cercetări Științifice în domeniul livezilor, viei și vinului. În 1964 susține teza de candidat în științe tehnice în Consiliul de susținere a tezelor de candidat pe lângă Institutul Agricol din Chișinău (Constantin Glușco este primul român care a susținut teza de candidat în științe tehnice în acest Consiliu). În 1965

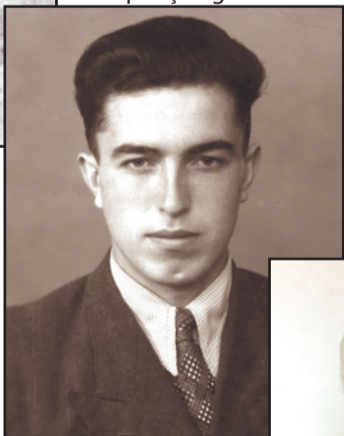
vine la Institutul Politehnic din Chișinău nou format, în postura de șef al Catedrei „Organe de Mașini” din cadrul Facultății de Mecanică. Catedra condusă de prof. Glușco a ocupat permanent poziții de frunte în domeniul pregătirii cadrelor didactice și științifice. Fiind un foarte bun organizator al științei, a reușit să creeze o puternică școală științifică cu bază materială avansată. Discipolii săi au devenit profesori universitari, șefi de catedre, decani de facultate, rector de universitate.

Este un savant de certă valoare. Activitatea sa științifică este caracterizată de cca 120 lucrări științifice, inclusiv monografii, peste 30 brevete de invenție. A pregătit 5 doctori în științe tehnice.

Prof. Constantin Glușco a urmat toate treptele ierarhice: colaborator științific inferior, lector superior, conferențiar și șeful Catedrei „Teoria mecanismelor și organe de mașini” (1965). În 1967-1974 este ales decan al Facultății de Mecanică, pe care o aduce în fruntea Institutului. În 1974-1981 – prorector pentru studii, iar în 1981-1991 – prorector pentru cercetări științifice – perioadă în care Institutul Politehnic a avut cei mai înalți indici în domeniul cercetării științifice și al invențiilor. Din 1991 activează la Catedra „Teoria mecanismelor și organe de mașini” în calitate de șef catedră interimar și profesor. Și astăzi, la această vârstă onorabilă, prof. Glușco este plin de energie, într-o permanentă căutare de idei și soluții inovative.

La mulți ani, profesore!

Valeriu DULGHERU,
prof. univ., dr. hab.

Luând în considerație prioritățile naționale, dar și globale privind substituția surselor tradiționale de energie, care sunt epuizabile și au un impact negativ asupra mediului, cu surse regenerabile de energie (solară, eoliană, hidroenergetică etc.), practica inepuizabilă, la Catedra „Teoria Mecanismelor și Organe de Mașini” a fost deschisă o nouă specialitate pentru studiile de masterat – „Ingineria Sistemelor de Conversie a Energiilor Regenerabile”. În 2010 la specialitatea dată a fost lansată prima promoție.

Doi dintre cei mai buni masteranzi ai acestei promoții își continuă studiile prin doctorat la catedră. Unul dintre ei, **Radu Crudu**, își continuă cercetările începute în cadrul tezei de masterat în domeniul optimizării eficienței de conversie a rotorului turbinei eoliene. Doctorandul a efectuat cercetări teoretice privind analiza diferitelor profile aerodinamice din clasa profilelor NACA și argumentarea profilului ales, destinate rotoarelor eoliene. Cunoștințele acumulate în cadrul disciplinelor fundamentale de masterat i-au permis să efectueze analiza distribuției vitezelor aerului de-a lungul supra-

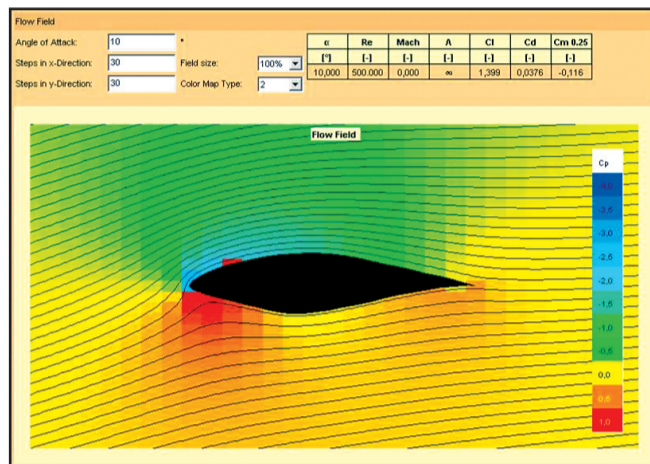
Cercetarea științifică la catedră

TURBINĂ EOLIANĂ

cu parametri optimi de conversie a energiei vântului

fețelor profilului, atât pe partea superioară (extrados), cât și pe cea inferioară (intrados), în mediul de modelare, simulare și calcul – JavaFoil, pentru familia de profile alese cu diferiți coeficienți Reynolds.

În baza optimizării computerizate a profilului palei în softul de proiectare tridimensională SolidWorks a fost elaborat și proiectat rotorul turbinei cu trei pale. Tânărul cercetător Radu Crudu este preocupat acum de elaborarea și proiectarea unei turbine eoliene cu parametri optimi de conversie a energiei vântului.

Masteratul la Electroenergetică – prima promoție

Parcă mai ieri cei mai buni absolvenți ai ciclului I au fost înmatriculați la studii la ciclul II (masterat) Electroenergetică. Și iată că aceștia (9 persoane) au finalizat studiile, susținând tezele de masterat în fața comisiei sub președinția secretarului științific al Institutului de Energetică al AȘM, dlui Ilie Timofte.

Catedra a organizat și monitorizat realizarea procesului de studii, a practicii de specialitate și tezelor de masterat. În această activitate au fost antrenati profesori cu experiență: prof. **I. Stratan**, prof. **P. Todos**, prof. **V. Arion**, conf. **I. Proțuc**, conf. **I. Macovei**, conf. **N. Mogoreanu**, conf. **A. Chiciuc**, conf. **V. Blagă**, conf. **A. Guțu** ș. a.

Din inițiativa Catedrei „Electromecanică și Metrologie”, de la Universitatea din Craiova a fost invitat prof., dr. ing. **Gh. Manolea**, pentru a preda cursul „Metodologia cercetării creative”.

Masteranzii și-au ales de sine stătător temele tezelor de masterat, ulterior fiind îndreptați la practică în conformitate cu tematica tezelor. Aceasta ține în special de „Studiul privind utilizarea diagramelor circulare la calculul și analiza regimurilor de funcționare a sistemelor electroenergetice” (**M. Pripa**), „Analiza stabilității și proceselor dinamice la funcționarea turbinelor eoliene în paralel cu sistemul energetic” (**V. Guja**), „Analiza colapsurilor energetice și optimizarea căilor de transport a utilajului de reparație” (**S. Aparatu**), „Elaborarea materialelor didactice la disciplina „Materiale electrotehnice” (**E. Vasilos**) ș.a.

Comisia de susținere a tezelor de masterat a apreciat înalt tezele prezentate, menționând în mod deosebit teza dnei **Ecaterina Murdid**, care a realizat modelul unui sistem de protecții prin relee cu un modul tip SEL bazat pe microprocesoare și cuplat cu un calculator numeric. În baza acestuia va fi elaborată o lucrare de laborator la disciplina „Protecția prin relee în sisteme electroenergetice” (ciclul I). Conducătorul tezei – **I. Macovei**, conf. univ., dr., consultant – **Alexandru Sterhov**, inginer, ÎS „Moldelectrica”.

Patru module de acest fel au fost transmise catedrei pe bază de sponsorizare de către „Moldelectrica” și vor fi utilizate pentru renovarea laboratorului în cauză.

Asemenea sisteme performante sunt implementate la stațiile de transformare ale sistemului electroenergetic din RM. Este important ca studenții să cunoască aceste sisteme, iar după absolvirea facultății să poată să le monteze și să le exploateze.

Patru absolvenți ai ciclului II (**M. Pripa**, **E. Vasilos**, **E. Murdid**, **S. Aparatu**) îmbină cu succes activitatea practică în producere cu cea pedagogică în calitate de lectori asistenți prin cumul. Comisia pentru susținerea tezelor de masterat le-a oferit recomandări pentru continuarea studiilor la doctorat.

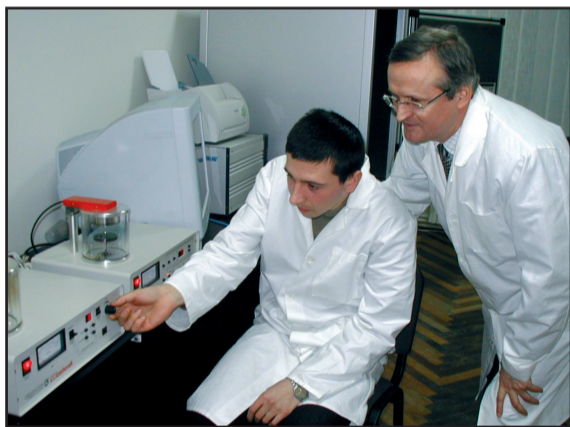
Victor POGORA,

șeful Catedrei „Electroenergetică”, conf. univ., dr.

Top științific internațional

O elaborare nanotehnologică de valoare

În cea de-a doua decadă a lunii aprilie 2010, prestigiosul site de nanotehnologii www.nanotechweb.org din Marea Britanie a selectat în baza publicațiilor din revistele științifice internaționale cele mai valoroase două elaborări în nanotehnologii. Una dintre acestea este „Elaborarea rețelelor ordonate de nanotuburi din dioxid de titan (TiO₂)”, realizată de o echipă mixtă de cercetători din cadrul UTM și AȘM, condusă de Ion Tighineanu, membrul-corespondent, vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei.

Lucrarea se referă la posibilitatea obținerii rețelelor ordonate de nanotuburi din dioxid de titan cu diametrul dirijat. Noutatea științifică constă în realizarea procesului dat la temperaturi sub 0°C. Cercetătorii noștri au observat, în premieră, atât inițierea distribuției ordonate în spațiu a nanotuburilor, cât și dependența diametrului lor intern de temperatura

acestui proces, care poate fi dirijat în limitele a 10-250 de nanometri.

În rezultatul acestei elaborări nanotehnologice, savanții moldoveni au stabilit noi sfere de utilizare a nanotuburilor din dioxid de titan. Potrivit site-ului londonez, în aceste noi materiale se realizează efectul laser ce permite dirijarea localizată a fenomenelor fotocatalitice în reacțiile chimice. Distribuția ordonată în spațiu a nanotuburilor deschide posibilități reale de creare a elementelor fononice de o nouă generație, net-superioară celei clasice – lentilele plate cu super-rezoluție pentru circuitele optoelectronice integrate și-au demonstrat eficiența în domeniile spectrale.

Cea de-a doua lucrare evidențiată de site-ul londonez aparține savanților din SUA și Suedia. Detalii pe adresa: <http://nanotechweb.org/cws/article/tech/42313>.

În imagine: **Mihai Enachi**, colaborator științific la Centrul Național de Studiu și Testare a Materialelor din cadrul UTM, alături de conducătorul său, membrul-corespondent al AȘM **Ion Tighineanu**.

Ion Tighineanu – 55

Născut la 22 martie 1955 în satul Sofia, Drochia. În 1972 a absolvit cu medalie de aur școala din satul natal, în 1978, cu mențiune – Institutul de Fizică și Inginerie din Moscova, în 1981 – doctorantura la Institutul de Fizică „P. N. Lebedev” al AȘ a URSS. În 1982 – doctor în științe fizico-matematice, 1990 – doctor habilitat, 1993 – prof. univ., 2007 – membru corespondent al AȘM.

Domeniul de cercetare: nanotehnologii și nanoelectronică. Autor a peste 500 de lucrări științifice, 6 monografii și manuale, inclusiv 3 în l. engleză, 42 brevete de invenție. În 2001 a fondat Centrul Național de Studiu și Testare a Materialelor la UTM. În 2004 a fost ales vicepreședinte al AȘM; în 2007 – membru corespondent al AȘM.

Este reprezentant plenipotențiar al Guvernului RM la Centrul Unificat de Cercetări Nucleare din Dubna, Rusia (2005). Laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii (2004), Om emerit în știință (2005), laureat al Concursului Național de Susținere a Științei și Inovării, nominalizarea „Savantul anului în domeniul științelor reale” (2005).

Activitatea sa științifică, axată pe ingineria materialelor semiconductoare pentru aplicații în microelectronică și fonică, s-a

soldat cu o serie de lucrări importante vizând devierea dirijată a compoziției compușilor semiconductori de la stoichiometrie prin implantarea cu ioni. A propus noi procedee tehnologice de autoorganizare la dimensiuni de nanometri, între care autoorganizarea nanoporilor în rețele bidimensionale ordonate, formarea rețelelor tridimensionale în baza efectului de intersecție a nanoporilor, crearea dirijată a membranelor subțiri și ultra-subțiri prin înscrierea directă cu raze focalizate de ioni. A realizat noi metamateriale metalo-dielectrice și a demonstrat fezabilitatea lor pentru aplicații fononice. A introdus în literatura științifică internațională noțiuni ca litografia sarcinii de suprafață („surface charge lithography”), morfologia „Moldavite”, sitele semiconductoare („semiconductor sieves”), lentilele plate și antilentilele, constituie din nanocoloane cu gradient transversal al indicelui de refracție etc.

A pregătit 12 doctori în științe, 1 doctor habilitat. Elaborările nanotehnologice ale sale au fost apreciate cu 14 medalii de aur și argint la diverse expoziții internaționale de inventică (Geneva, Bruxelles, Pittsburgh), între care medalia de aur „Award of excellence” (Expoziția Internațională de Tehnologii și Produse Noi INPEX, Pittsburgh, 2005), Premiul special la Salonul Internațional „Arhi-

mede” pentru „Cea mai remarcabilă invenție în nanotehnologii” (Moscova, 2008).

Elaborările tehnologice și realizările științifice sunt recunoscute și apreciate de comunitatea științifică internațională, selectate frecvent de site-ul internațional *NanoTechWeb.org* din Marea Britanie (<http://nanotechweb.org/cws/article/tech/34704>; <http://nanotechweb.org/cws/article/tech/30017>) și de colegiul redacției *Physica Status Solidi* din Germania printre cele mai valoroase realizări științifice. Conform datelor Institutului de Informație Științifică din SUA, savanții din lume fac anual cca 100-200 de referințe la lucrările sale, plasându-l astfel printre cei mai citați savanți ai țării.

A contribuit la promovarea imaginii RM pe plan internațional și la integrarea ei în spațiul european de cercetare. A prezentat peste 70 de referate invitate la universități și centre de cercetare din SUA, Canada, Japonia, Coreea de Sud, Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, Spania, Portugalia, Suedia, Olanda, Belgia, Grecia. Este recenzent la o serie de reviste științifice editate în Occident. Coordonator din partea RM la 12 proiecte internaționale de cercetare. Membru al Comitetului Internațional „Committee on Capacity Building”, Washington, al Comitetului Internațional al revistei „Ukrainian Journal of Physics”, al Colegiului de redacție al revistei „European Journal of Engineering Education”, Marea Britanie, al multor societăți profesionale în domeniu: American Association for the Advancement of Science, Optical Society of America, Ma-

terials Research Society, Electrochemical Society (SUA).

În 1995/96 și 1998/99 – bursier Humboldt în Germania, în 2000/01 – profesor invitat la Universitatea din Michigan, SUA. A activat la universitățile din Cagliari și Parma, Italia.

Este unul din responsabilii procesului de negociere a asocierii RM la Programul Cadru 7, academician coordonator al Secției de Științe Exacte și Economice a AȘM, coordonator al Programului de Stat „Nanotehnologii și nanomateriale”, membru al Colegiului Ministerului Educației, profesor la Catedra de Microelectronică a UTM.

NOI RESURSE INFORMAȚIONALE

În scopul susținerii activității de informare și documentare necesară realizării programelor de studiu, cercetare, dezvoltare, în anul 2010 UTM beneficiază de acces la baza de date **eLIBRARY.RU** <http://www.ejlibrary.ru>.

În cadrul proiectului eFL Direct (*Electronic Information For Libraries Direct*), la care participă Biblioteca UTM, oferim acces on-line la bazele de date **EBSCO** și **Springer-Link**.

EBSCOhost <http://search.ebscohost.com/>. Selectați serviciul EBSCOhost Web.

eLIBRARY.RU este o Bibliotecă Electronică Științifică de reviste ce cuprinde domeniile știință, tehnologii, medicină, educație. Pentru anul 2010 UTM are acces gratuit la baza de date Научная Электронная Библиотека (ejlibrary.ru) – 237 titluri de reviste tehnico-științifice din Rusia.

Această acțiune se datorează Fondului Interstatal de Cooperare Umanitară a țărilor CSI (Proiectul de susținere a țărilor CSI).

Logarea poate fi efectuată de la toate calculatoarele din corpurile de studii ale UTM. **Utilizator:** libraryutm. **Parola:** technic. Lista titlurilor revistelor disponibile o puteți consulta la adresa: http://library.utm.md/html/reviste_acces.html.

EBSCOhost este un serviciu de referință on-line accesibil prin intermediul internetului, ce oferă acces la o colecție de baze de date. Aceste baze de date pot avea un conținut academic multidisciplinar, specializat pe un anumit domeniu sau enciclopedic și cuprind articole din publicații periodice (re-

zumate și/sau full text), cărți, referințe citate, rapoarte, cercetări, studii de piață, studii de caz, imagini și hărți.

Una dintre ele este **Academic Search Premier/Complete** – o bază de date academică multidisciplinară ce oferă acces la peste 4600 de reviste cu acces la full-text, dintre care 3900 reviste recenzate (peer-review). Domenii acoperite: știința calculatoarelor, inginerie, fizică, chimie, artă și literatură, medicină ș.a. (Business Source Premier, ERIC, GreenFile, MasterFile Premier, Regional Business Naews etc.).

Logarea poate fi efectuată de la orice calculator.

Utilizator: s1736051. **Parola:** password. **SpringerLink** <http://www.springerlink.com>.

eBooks: <http://www.springerlink.com/books/>.

SpringerLink este o bază de date interactivă ce reunește biblioteci virtuale grupate pe domenii. Platforma de cercetare **SpringerLink** vă pune la dispoziție reviste, cărți și lucrări de referință din domeniul științei, tehnicii și medicinei.

Domenii acoperite: arhitectură și design, științe comportamentale, științe biomedicale și medicale, afaceri și economie, chimie și știința materialelor, știința calculatoarelor, mediu înconjurător, inginerie, științe umane, sociale și drept, matematică și statistică, medicină, fizică și astronomie.

Accesul este permis prin autentificarea rețelei de calculatoare (pe baza domeniului de IP-uri) aparținând UTM.

Bourses 2010-2011

L'Agence universitaire de la Francophonie vous offre, pour une période d'études dans une université francophone, les possibilités suivantes:

- BOURSES DE MASTER – 10 mois pour des études de niveau Master 1 ou 2
- BOURSES DE DOCTORAT – 10 mois (renouvelable deux fois) pour préparer une thèse de doctorat
- BOURSES DE PERFECTIONNEMENT – 1 à 3 mois pour un stage de recherche ou de formation

Les bourses sont attribuées à des étudiants et/ou enseignants-chercheurs francophones, inscrits ou en activité dans les universités membres de l'Agence en Europe centrale et orientale, sur la base d'une évaluation scientifique des candidatures par la Commission régionale d'experts.

Candidature à déposer avant le 23 mai 2010

Informations détaillées et dossier de candidature à télécharger sur : www.auf.org/regions/europe-centrale-orientale/appels-d-offres

Contactez le Bureau Europe centrale et Orientale de l'AUF :

Bureau Europe centrale et orientale
1, rue Schitu Magureanu
050025 Bucarest - ROUMANIE
Téléphone : +40 21 312 12 76
Télécopie : +40 21 312 16 66

Antenne de Moldova
Université Technique de Moldova, Bât.2
78, Rue « 31 August 1989 »
2012 Chisinau - MOLDOVA
Téléphone : +373 22 23 75 35
Télécopie : +373 22 23 23 45

Campus numérique francophone de Sofia
Université de Sofia « St. Kliment Ohridski »
15, Boulevard Tsar Osvoboditel
1504 Sofia, BULGARIE
Téléphone : +359 2 946 1075
Télécopie : +359 2 946 1075

Centre d'accès à l'information de Tirana
Université de Tirana, Faculté des Langues Etrangères
rue El Basan, Etage 1, aile gauche, salle 107
Tirana - ALBANIE
Téléphone : +355 68 24 14 329

Campus numérique francophone d'Erevan
Université Linguistique d'Etat « V. Brioussov »
42, rue Toumanian
002 Erevan - ARMENIE
Téléphone : +374 10 54 39 09
Télécopie : +374 10 58 55 54

Campus numérique francophone de Tbilissi
Université d'Etat de Tbilissi Bâtiment V
36, avenue Tchavtchavadzé
0179 Tbilissi - GEORGIE
Téléphone : +995 (32) 91 60 08

Sport Rugbyștii UTM – locul doi în Ucraina

La Odesa s-a disputat I etapă a campionatului ucrainean de rugby-7, la care participă și trei formații din RM: UTM-Chișinău, Dinamo-Țent și Olimp-Elektromaș (Tiraspol).

Cea mai bună evoluție moldovenească în cadrul turneului au înregistrat-o discipolii antrenorului **Tudor Procopie** de la UTM, care au învins în meciurile din grupă și în semifinale, seria victoriilor fiind stopată doar în meciul decisiv. În afară de victoria în meciul cu tiraspolienii de la Dinamo, UTM a mai învins pe Olimp Harkiv (22-7) și pe Aviator Kiev (24-7).

În partida finală echipa noastră a reușit să deschidă tabela (5-0) printr-un eseu al vedetei rugby-ului autohton **Alexei Cotruță**, care a fortificat lotul UTM în competiția din Ucraina. Gazdele însă au reușit să răstoarne rezultatul, stabilind scorul final de 22-5.

Etapă a II-a a Campionatului Ucrainei va avea loc la 3-4 iunie, la Hmelnițk.

Aur, argint și bronz pentru campioni

Pe data de 13-14 martie 2010, în sala de festivități a Liceului teoretic româno-francez „Gh. Asachi” din Chișinău s-a desfășurat cea de-a 10 ediție a Campionatului Moldovei la triatlon forță. Echipa UTM a învins în cursul pe echipe, obținând la individual 6 medalii de aur, 4 de argint și 1 de bronz.

Pe cea mai înaltă treaptă a podiului au urcat: **Evgheii Milevschi**, FCIM – categ. 52 kg, juniori open; **Sergiu Parasca**, FIMM, categ. 56 kg, cu îndeplinirea cerințelor pentru titlul MS; **Mihai Isac**, FIMM – categ. 60 kg, juniori, cu îndeplinirea cerințelor pentru titlul CMS; **A-dru Atamura-tov**, FIMM – categ. 75 kg, juniori, cu îndeplinirea cerințelor pentru titlul CMS; **Andrian Iordan**, FIMM – categ. 90 kg, juniori, cu îndeplinirea cerințelor pentru titlul CMS; **Efim Graur** – categ. 110 kg, T₃ (tineret 19 ani).

Medaliile de argint au fost cucerite de următorii studenți: **Eugen Nicorean**, FCGC – categ. 60 kg, juniori, cu îndeplinirea cerințelor pentru titlul CMS; **Vitalie Ciobanu**, FIMCM – CMS, categ. 67,5 kg, juniori; **Vea-ceslav Chișlari** – categ. 75 kg, T₃ (tineret 19 ani); **Artiom Turcu**, FCGC – categ. 90 kg, juniori.

Cu medalie de bronz s-a ales **Iurie Chișlari**, FCGC – categ. 75 kg, juniori.

Nicolae Căldare, FIMCM – categ. 82,2 kg, s-a clasat pe locul IV, cu îndeplinirea cerințelor pentru titlul de MS, care con-

form rezultatelor obținute a fost desemnat candidat în lotul național, în cadrul căruia va participa la Campionatul Mondial de la Moscova, la finele lunii aprilie a.c.

Echipa UTM este pregătită de dl **Boris Reutov**, antrenor, lector superior, Catedra de Educație fizică.

În atenția absolvenților UTM!

Pe 20 mai 2010 în blocurile de studii nr. 3, 5 și 6 ale UTM (str. Studenților, 9) se va desfășura Târgul locurilor de muncă. Orele de lucru 10.00-12.30.

Participarea la Târg Vă oferă:

• Posibilitatea de a negocia la direct cu întreprinderile privind angajarea după absolvirea Universității.

• accesul la baza de date a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) privind locurile vacante pe tot teritoriul republicii.

Este favorabilă prezentarea cu CV-ul completat în prealabil, consultând catedra de profil sau Centrul CENIOP UTM (vezi CV-model: www.ceniop.utm.md).

Stimați absolvenți, nu ratați șansa de angajare! Informați-vă suficient pentru a începe cu succes cariera profesională!

Organizator – Centrul CENIOP UTM. Tel. 92-92-29.

Editor – Universitatea Tehnică a Moldovei.

Echipe redacției: Marina Romanciuc (redactor-șef) – 69177121, Leonid Busuioc (corespondent) – 32-55-01, Dorian Saranciuc (fotograf) – 79412277, Viorica Ostaș-Tofan (design) – 69499516. E-mail: romelina@list.ru

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998. Tiparul: Editura „PRAG-3” Comanda: 693 Tiraj: 2200